

Eenzame uitvaarten nemen toe in 1 op de 5 gemeenten

Onderzoek DELA: Steden en gemeenten hebben ethisch kader nodig voor overledenen zonder kinderen, familie of sociaal leven

Bijna de helft van onze steden en gemeenten organiseert minstens één keer per jaar een uitvaart waarbij geen nabestaanden van de overledene aanwezig zijn. Bij 1 op de 20 gebeurt dat zelfs al minstens één keer per maand. Daarmee neemt het aantal eenzame uitvaarten in ons land helaas toe. Dat blijkt uit een grootschalig onderzoek van uitvaartspecialist DELA bij Belgische steden en gemeenten. In lijn met een recent advies van het Belgisch Raadgevend Comité voor Bio-ethiek¹ roept DELA steden en gemeenten op om een ethische politiek uit te werken voor eenzaam overleden burgers. ***“Check grondiger of overledenen die geen kinderen, familie of sociaal leven hadden een laatste wilsbeschikking hebben en geef extra steun aan verenigingen die respectvol een laatste eerbetoon brengen. Iedereen heeft het recht om herinnerd te worden,”*** stelt DELA.

Niemand verdient het om alleen te sterven en iedereen verdient het om herdacht te worden. Toch zag 1 op de 5 steden en gemeenten het aantal eenzame uitvaarten de voorbije twee jaar toenemen. Vooral in West- en Oost-Vlaanderen en Luik noteren steden en gemeenten een stijging. Dat eenzaamheid bij ouderen nergens in West-Europa zo fors toeneemt als in België is niet vreemd aan het fenomeen². Uitvaartspecialist DELA roept steden en gemeenten op om extra aandacht te hebben voor mensen die eenzaam en in armoede overlijden.

Lien Verfaillie, woordvoester van uitvaartspecialist DELA: *“Het is jammer vast te stellen dat er in ons land steeds vaker mensen in de anonimiteit sterven. Als samenleving mogen we dat niet toelaten. Hetzelfde geldt voor families die zich geen waardig afscheid voor hun dierbare kunnen veroorloven. De laatste tijd ontvangen wij gemiddeld zes families per week die zich in zo’n situatie bevinden.”*

Laatste eerbetoon

Verschillende initiatieven in België trachten de problematiek van eenzame uitvaarten aan te pakken. Verder dan enkele mooie ad-hocprojecten komt het echter niet. Een recent advies van het Belgisch Raadgevend Comité voor Bio-ethiek onderstreept het belang om extra aandacht te hebben voor overleden behoeftige en/of sociaal geïsoleerde personen. Uitvaartspecialist DELA vraagt steden en gemeenten om zich aan te sluiten bij het advies om een ethische politiek uit te werken rond eenzame overledenen.

Lien Verfaillie, woordvoester van uitvaartspecialist DELA: *“We vragen steden en gemeenten om uit te zoeken of eenzame overledenen een laatste wilsbeschikking hadden waarin ze aangeven of ze gecremeerd of begraven willen worden. Daarnaast dringen we erop aan om meer te investeren in armoedeorganisaties en vrijwilligers die ervoor zorgen dat niemand vergeten wordt. Onze uitvaartcentra organiseren regelmatig eenzame uitvaarten op vraag van OCMW’s. Ervaring leert dat een eenzame uitvaart niet eenzaam hoeft te zijn. In Mechelen werkt ons uitvaartcentrum Thibaut bijvoorbeeld samen met armoedeorganisatie vzw De Lage Drempel om met de steun van tal van vrijwilligers een mooi, laatste eerbetoon te betuigen bij*

uitvaarten van het OCMW. Eén keer per jaar organiseren ze samen ook een herdenkingsmoment voor eenzame overledenen. In Brugge werkt ons uitvaartcentrum Bleyaert samen met het project De Eenzame Uitvaart. Dergelijke initiatieven verdienen navolging bij andere steden en gemeenten.”

¹ "Uit advies nr. 87 van het Belgisch Raadgevend Comité voor Bio-ethiek, te raadplegen op https://www.health.belgium.be/sites/default/files/uploads/fields/fpshealth_theme_file/advies_nr._87_rcbb_0.pdf"

² Onderzoek door socioloog dr. Katrijn Delaruelle (UGent) in samenwerking met de Universiteit Antwerpen en de Erasmus Universiteit Rotterdam. Het onderzoek is gepubliceerd in het wetenschappelijke tijdschrift Archives of Gerontology and Geriatrics: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0167494323000031?via%3Dihub>

Over het onderzoek

Het onderzoek werd uitgevoerd door onderzoeksbureau iVOX in opdracht van DELA tussen 2 oktober en 21 oktober bij de 581 Belgische steden en gemeenten in België. De online data werden aangevuld via telefonische opvolging door onderzoeksbureau MAS. Dit rapport is een weerslag van de combinatie van online en telefoon. Alle steden en gemeenten werden bevraagd, 218 van hen beantwoordden de vragenlijst.

Over DELA

DELA staat voor “Draagt Elkanders Lasten” en maakt deel uit van een coöperatie. DELA is gespecialiseerd in alles wat van ver of dichtbij te maken heeft met afscheid en ontzorgt mensen op één van de moeilijkste momenten van hun leven: het afscheid van een dierbare. Onze organisatie bestaat reeds meer dan 85 jaar en is sinds 1989 aanwezig in België, waar ze bijna 800 medewerkers telt die helpen vóór, tijdens en na een uitvaart. DELA is vooral gekend als uitvaartverzekeraar, maar heeft ook een 70-tal hooggekwalificeerde uitvaartcentra op meer dan 120 locaties in België, 3 crematoria en een repatriëringscentrum op de luchthaven van Zaventem. Bovendien staan een 30-tal consulenten nabestaandenzorg dagelijks klaar om de nabestaanden na de uitvaart te helpen met praktische en administratieve beslommingen. DELA doet ongeveer 80% van de repatriëringen en begraaft 1 op de 10 Belgen. DELA staat er dan ook om gekend dé uitvaartspecialist van België te zijn. Vanuit haar sociale betrokkenheid richtte DELA het DELAfonds op, dat initiatieven steunt die het moeilijke moment rondom het afscheid draaglijker willen maken.